

หัวข้องานวิจัยเรื่อง	การศึกษารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลวังท่าดี อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์
ชื่อผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษบา หินเภาว้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรา วงศ์แสงเทียน อาจารย์ปรัชญา โพธิ์หัง อาจารย์รณชัย หมั่นวงษ์ นางสาวธัญญาพร มาบวบ นางสาวพงศ์ผกา ณีภูธรวรรณะ และนายชูชาติ ภัคดีใส
คณะ/สังกัด	คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ปี	2560
คำสำคัญ	รูปแบบ การจัดการขยะมูลฝอย การมีส่วนร่วมของชุมชน

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ปัญหา ความต้องการในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน และรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับชุมชนในตำบลวังท่าดี อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 95 คน กำหนดขนาดตามตารางยามาเน่ (Yamane) ที่ความคาดเคลื่อนร้อยละ 10 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ในตำบลวังท่าดีจะไม่มีถังขยะ เป็นชุมชนไร้ถัง ชาวบ้านจะจัดการขยะมูลฝอยเองภายในครัวเรือน ซึ่งขยะมูลฝอยส่วนใหญ่เป็นขยะอินทรีย์ ที่เกิดจากการทำเกษตรกรรมและมาจากครัวเรือนส่วนรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของตำบลวังท่าดีเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันระหว่างอบต.และแกนนำชุมชน วางแผน กำหนดแนวทางการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย ติดตาม และประเมินผลร่วมกัน โดยแกนนำนำข้อมูลกลับไปประชุมร่วมกับลูกบ้าน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทและสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน โดยเริ่มจากการคัดแยกขยะมูลฝอยเป็นประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นทางที่ครัวเรือน

Research Title	Model of Community Solid Waste Disposal by Participants of Tumbol Wungtadee, Amphoe Nongpai, Phetchabun Province
Author	Asst.Prof. Bussaba Hintow Asst.Prof. Patchara Wongsangtain Mr.Pratya Phothihang Mr.Ronnachai Muenwong Miss Tunyaporn Mabuab Miss Pongpaka Nattawanthana And Mr. Chuchart Phaksai
Faculty	Management Sciences
Institute	Pibulsongkram Rajabhat University
Year	2017
Keywords	Model, Waste Management, People Participation

ABSTRACT

The objective of this research was to study the behavior of solid waste disposal, problems and need of solid waste disposal and the appropriate model of solid waste disposal in the community of Wang thadee Sub-district, Nongphai District, Phetchabun Province. The data were collected by using questionnaire, in-depth interview and group discussion. The samples were 95 people using Yamane formulae with 10% error by simple random sampling and analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings found that there were no garbage bins in Wang thadee Sub-district, a garbage bin free community. The family will dispose the solid waste within the family of which solid waste was organic from doing the family agriculture. Whereas the solid waste disposal model focused on the participation of the community by starting from analyzing the problems together between the local administrative organizations and the core leaders of the community,

planning, designating the operation model of solid waste disposal, monitoring and evaluating the results together by means of the core leaders taking the information and meeting with the people in the community which allowed the community involvement in terms of promoting the public role and awareness building in solid waste disposal in the community by separating the solid waste from the family.

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่สนับสนุนงบประมาณสำหรับงานวิจัย ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่อนุญาตให้คณะผู้วิจัยได้ทำงานวิจัย ตลอดจนขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สกล เกิดผล เจ้าหน้าที่ทุกท่านขององค์การบริหารส่วนตำบลวังท่าดี ชาวบ้านที่ให้ความร่วมมือจนทำให้งานวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษบา หินเฮอร์และคณะ

ธันวาคม 2560

คำนำ

รายงานวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลวังท่าดี อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลวังท่าดี ที่จะนำข้อมูลมาวางแผนปรับปรุงการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวังท่าดีในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน และเป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมบริบทของชุมชนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานวิจัยนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามสมควร หากมีข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยเพื่อต่อยอดครั้งต่อไป กรุณาแจ้งความประสงค์มายังสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จะขอบพระคุณยิ่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษบา หินเฑาะว์และคณะ

ธันวาคม 2560

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
คำนำ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาหลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์และเป้าหมาย.....	3
กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 ทบทวนวรรณกรรม.....	5
ความหมายของขยะมูลฝอย.....	5
ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอย.....	6
ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	18
ทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Participation).....	20
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะคนคิด และพฤติกรรม.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
3 อุปกรณ์และวิธีการดำเนินงานวิจัย.....	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
พื้นที่ดำเนินงาน.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขอบเขตการวิจัย.....	27
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	28
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
4 ผลการวิจัย.....	30
ตอนที่ 1 เป็นผลการวิจัยจากแบบสอบถาม.....	30
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	30
ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชน	33
ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย.....	36
ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน.....	38
ส่วนที่ 5 กฎระเบียบ ข้อบังคับของชุมชนด้านการจัดการขยะ.....	41
ส่วนที่ 6 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล.....	42
ส่วนที่ 7 ความต้องการจัดการขยะมูลฝอย.....	50
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ผู้เกี่ยวข้อง และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลวังท่าดี.....	53
รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลวังท่าดี.....	55
5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	57
อภิปรายผลการวิจัย.....	57
สรุปผลการวิจัย.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	63
ประวัติผู้วิจัย.....	79

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก.....	11
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	30
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	30
4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	31
4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ.....	31
4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้.....	32
4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....	32
4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน....	32
4.8 แสดงสภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนเป็นจำนวนและร้อยละของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามรายข้อ.....	34
4.9 แสดงความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยเป็นจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายข้อ.....	36
4.10 แสดงพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนเป็นจำนวนและร้อยละของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามรายข้อ.....	39
4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายข้อ.....	42
4.12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายข้อ.....	44
4.13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายข้อ.....	51

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
2.1 การแบ่งแยกประเภทของถังรองรับขยะมูลฝอยตามสีต่างๆ.....	9
2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของระบบการจัดการขยะมูลฝอย.....	15
4.1 รูปแบบการจัดการขยะฝอยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลวังท่าดี.....	56